

Poprečnina v gotovini plačana.

ŠTEV. 2.

LETNIK XXVII.

NARODNI GOSPODAR

GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“
V LJUBLJANI.

V LJUBLJANI, DNE 15. FEBRUARJA 1926.

TISK ZADRUŽNE TISKARNE V LJUBLJANI.

VSEBINA: Dr. J. B.: Resnične bilance. — Anton Kralj: Ob 25-letnici Zadrúžne zveze v Ljubljani. — Zborovanje gorenjskega pasemskega okrožja v Kranju. — Iz govora dr. Korošca. — Odplačevanje italijanskega vojnega dolga na Angleškem. — Nevarno! — Zadrúžništvo. — Gospodarstvo.

Priloga „Narodnega Gospodarja“ št. 2, I. 1926.

Za vsa objavljena vabila, pri katerih ni izrecno drugače določeno, velja določba: Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Slivnici pri Celju, r. z. z o. z., se bo vršil v nedeljo dne 7. marca, ob pol 9. uri zjutraj po rani sv. maši v posojilničnih prostorih. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Odobrenje računskega zaključka za leto 1925. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Sirarske zadrúge v Stari Fužini, r. z. z o. z., se bo vršil 28. februarja 1926, ob 3. uri pop. v prostorih zadrúge v Stari Fužini. 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za leto 1925. 4. Volitev načelstva. 5. Volitev nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Beli cerkvi, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo 7. marca, ob pol 15. uri v uradnem prostoru. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Odobritev rač. zaključka za leto 1925. 5. Sprememba pravil. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Podkorenu, r. z. z o. z., se bo vršil dne 11. aprila 1926, ob 16. uri v zadrúžni hiši. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1925. 4. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 5. Prememba pravil. 6. Slučajnosti.

Izredni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Horjulu, r. z. z n. z., se bo vršil dne 28. februarja 1926, ob 3. uri pop. v prostorih posojilnice. 1. Odstavitev načelnika. 2. Volitev novega načelnika. 3. Slučajnosti.

Nadzorstvo.

Redni občni zbor Kmetijskega društva v Horjulu, r. z. z o. z., se bo vršil 25. marca 1926, ob 3. uri pop. v prostorih zadrúge. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1925. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Električne zadrúge v Dolu pri Ljubljani, r. z. z o. z., se bo vršil 28. februarja 1926, ob 15. uri v Društvenem domu v Dolu. 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1925. 4. Odločitev ali se začne graditi elektrarna. 5. Volitev novega odbora. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Živinorejske zadrúge za Selško dolino, r. z. z o. z., se bo vršil dne 7. marca 1926, ob 7. uri zjutraj v dvorani Krek doma v Selcih. 1. Poročilo načelstva. 2. Predložitev rač. zaključka za leto 1925. 3. Volitev načelstva. 4. Volitev rodovne komisije. 5. Slučajnosti. (Predavanje o živinoreji.)

Redni občni zbor Ljudske posojilnice v Logatcu, r. z. z n. z., se bo vršil dne 28. februarja 1926, ob pol 3. uri popoldne v župnišču v Gorenjem Logatcu. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Potrjenje rač. zaključka za leto 1925. 4. Volitev načelstva. 5. Volitev nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Posojilnice pri Sv. Lenartu v Sl. g., r. z. z n. z., se bo vršil dne 16. marca 1926, ob 2. uri pop. v zadrúžni pisarni. 1. Poročilo nadzorstva in načelstva. 2. Odobritev rač. zaključka za leto 1925. 3. Razdelitev čistega dobička. 4. Predlogi. — V slučaju nesklepčnosti se vrši štiri tedne pozneje, t. j. 6. aprila, ob isti uri in na istem kraju drug občni zbor, ki bo sklepal pri vsakem številu navzočih udov.

II. redni občni zbor Mlekarske zadrúge v Novem mestu, r. z. z o. z., se bo vršil v ponedeljek dne 8. marca 1926, ob pol 2. uri pop. v Rokodelskem domu v Novem mestu. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo a) načelstva, b) nadzorstva. 3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1925. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 6. Sklepanje o izposojilih. 7. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Kresnicah, r. z. z n. z., se bo vršil 7. marca 1926, ob 11. uri v župnišču. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zboru. 2. Čitanje poročila o reviziji. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Odobritev rač. zaključka za l. 1925.

Redni občni zbor Električne strojne družbe v Mozirju, r. z. z o. z., se bo vršil 28. februarja 1926, ob 2. uri pop. v prostorih ljudske šole v Mozirju. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrjenje rač. zaključka za leto 1925. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Sprememba pravil. 5. Nadomestna volitev nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Sv. Mihaelu poleg Soštanja, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo 18. aprila 1926, ob 9. uri dopoldan v poslovnem prostoru. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za l. 1925. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Čitanje revizijskega poročila. 6. Predlogi in slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadrúge, Medja-Izlake, r. z. z o. z., se bo vršil v nedeljo dne 28. februarja 1926, ob 3. uri popoldne v poslojpu Mlekarske zadrúge v Izlakih. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1925. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Ljudske posojilnice v Zireh, r. z. z o. z., se bo vršil v ponedeljek dne 5. aprila 1926, ob 4. uri pop. v uradnem prostoru. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zboru. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev računskega zaključka za l. 1925. 5. Volitev načelstva. 6. Volitev nadzorstva. 7. Slučajnosti.

NARODNI GOSPODAR

GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“ V LJUBLJANI.

Člani „Zadruž zveze“ dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane po 25.— Din. na leto, za pol leta 12-50 Din.
Cena inseratov po dogovoru. — Izhaja 15. dne vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo.

Dr. J. B.

Resnične bilance.

Bistvo bilance.

Ko delamo bilance, imamo pred očmi cilj, da točno ugotovimo uspeh poslovanja za bilančno leto. Izhodna točka je stanje v začetku bilančnega leta, cilj pa je dobiti točno stanje koncem bilančnega leta. Primerjanje začetnega in končnega stanja pokaže razliko v dobro ali pa v breme zadrugi, dobiček ali izgubo. To je poglavitni cilj, ki ga zasledujemo z bilanciranjem. Tega cilja bi se morali kolikor mogoče strogo in brezpogojno držati. Toda žalibog pridejo vmes mnogokrat stranski nagibi, ki nas vodijo od tega cilja vstran, mnogokart tako vstran, da se od cilja naravnost oddaljujemo. Razmotrivati hočem tukaj za naše zadruge zelo važno zadevo: bilančni čisti dobiček ali izgubo.

Če hočemo z bilanco pokazati uspeh bilančnega leta, potem bi morali čisto točno ugotoviti, koliko je zadruga pokazala v bilančnem letu dobička ali koliko je napravila izgube. V praksi pa vidimo pojav, da se zadruga v tej zadevi izogibajo odkritosti, da se bojijo resnice.

Skrivanje izgube.

Kar se tiče izgube, bi bilo še razumljivo. Kakor hitro se pokaže izguba, je pač nerodno s tako bilanco stopati pred občni zbor. Nehote se neuspeha sramujejo člani načelstva in

največkrat tudi člani nadzorstva. Zato pride kar samo od sebe tiho in soglasno sporazumljenje v tej smeri, da je izgubo treba skriti. To napravijo v nadi, da jo bodo mogli z uspehom prihodnjega poslovnega leta lepo izravnati. Tako bo stvar brez sramote popravljena. Pri tem pa ne pomislijo, da bo mogoče prihodnje poslovno leto še težje, da jim ne le ne bo mogoče izgube prejšnjega leta pokriti, ampak da bo mogoče nastala še nova izguba. Seveda je potem v prihodnjem letu še težavnejše priti na dan s pravo bilanco, ker je izguba že znatno večja in je še težavnejše ta neuspeh v bilanci zakriti. Treba je aktiva že prav znatno zvišati nad njih pravo vrednost ali pa mogoče celo držati kot aktivum postavke, ki so v resnici popolna dubioza in bi jih bilo treba odpisati. Tako se prva nepoštenost maščuje. Pojavi se naravna posledica prvega slabega dejanja v tem, da radi njega moramo napraviti še slabše. Pridemo do nepoštenih bilanc, ki ne kažejo pravega stanja. Pridemo do kazenske odgovornosti, ki jo nosijo za pravilno in točno bilanco člani načelstva in člani nadzorstva.

Še žalostneje seveda, ako se take bilance delajo celô brez vednosti vseh članov načelstva in nadzorstva, ako te neresnične bilance dela samo par ljudi, ki so posvečeni v poslovanje in v neuspehe zadruga.

Odkrita beseda.

Zato je pri bilancah pravo načelo: bodimo kot zadrugarji poštene in odkriti, pošteni do zadruga in pošteni do samih sebe, pošteni do zadrugarjev, katerim smo dolžni polagati pošten in odkrit račun. Če se je pokazala izguba, nič prikrivati in nič lahkomišljeno zapupati na uspehe prihodnjega leta, s katerimi bomo izravnali letošnje neuspehe. Bolje je t a k o j p r i p r v e m n e u s p e h u povedati odkrito besedo. Vsaj ima zadruga rezervni zaklad, ki je v prvi vrsti namenjen za pokritje eventualnih izgub pri poslovanju. In če ta rezervni zaklad ne zadostuje, saj se morajo člani načelstva zavedati svoje odgovornosti, ako so sami neuspeh zakrivali. Če ga pa niso, je zadrugarjem treba povedati, da je bila v poslovanju nesreča.

Skrivanje dobička.

Manj nevarna je stvar, kadar se gre za skrivanje dobička. Da se dobiček skriva, je razlog predvsem ta, ker so se zadruga v prejšnjih časih radi pretiranih davčnih bremen navadile dobiček skrivati. Izkazati ves dobiček bi namreč tedaj pomenilo ne le ves dobiček oddati davkarji, ampak z dobičkom oddati še znatno svoto od združne imovine. Drugi vzrok, ki se navaja za to skrivanje dobička, pa je ta, češ sicer bodo zadrugarji zahtevali, naj se dobiček razdeli v obliki dividend, popusta itd. Niti prvi, niti drugi razlog danes več ne drži.

Zdruga so davkov proste.

Zdruga so vseh davkov razun davka na poslovni promet proste, v kolikor so spremenile pravila po zahtevah čl. 262 fin. zak. za l. 1922/23. Zato je ravno sedanj čas najugodnejši, da si zdruga okrepijo svoje rezervne zaklade, ne da bi pri tem morale plačevati ogromne davke. Previdne zdruga bodo pač vedele izkoristiti to ugodnost, da si

okrepijo rezervne zaklade brez visokih prispevkov za davke, ker ni gotovo, kako dolgo bo dana še ta davčna prostost.

Zdruga dobička ne delijo.

Kar pa se tiče delitve dobička v dividendah, popustih itd., imajo pa tudi skoro vse zdruga v pravilih, da se dobiček ne razdeljuje med člane, temveč se pripisuje rezervnemu zakladu. Vsled te določbe pravil noben član nima pravice zahtevati in predlagati razdelitev dobička in občni zbor nima pravice sklepati o razdelitvi dobička. Dobiček mora v rezervni zaklad in rezervni zaklad pomaga zadrugi do boljšega poslovanja.

Pomen rezervnega zaklada.

Kratkovidnost je, ako zadrugarji zadrugi ne privoščijo, da si okrepi lastna sredstva, da si poveča rezervni zaklad. S tem se ravno zmanjšuje njihova odgovornost za obveznosti zdruga. Te obveznosti potem lahko zadruga krije v slučaju izgub z rezervnim zakladom. S tem se ravno zadrugi omogoča sredstva brezobrestno na razpolago in ji ni treba za tuj obratni kapital plačevati dragih obresti. In tretje, kar je tudi zelo važno in tudi govori za okrepitev rezervnega zaklada, pa je zaupanje v zadrugo in njen ugled. Kdor ima količkaj razumevanja za bilance, ta na prvi pogled zna preceniti premoženjsko moč in kreditno sposobnost zdruga v njenih lastnih sredstvih, to so deleži in rezerve. Čim več deležev in rezerv izkazuje zadruga, tem z večjim zaupanjem gledajo na njo vsi upniki, bodisi vlagatelji pri posojilnicah, bodisi upniki in dobavitelji pri blagovnih zadrugah.

Sedaj je čas okrepiti rezerve ali zdraviti rane.

Sedanj čas torej resno zahteva resničnih odkritih bilanc. Treba je povedati, ako so bili neuspehi, da se take rane pravočasno zdravijo, ne pa skrivajo in postajajo za življenje

zadruga lahko smrtonosne. Treba pa je tudi povedati odkrito uspeh bilančnega leta, da si zadruga okrepi rezervni zaklad in da se novo bilančno leto pričinja z jasno določenim stanjem zadruga.

Domnevani letni uspeh — je uspeh več let.

Dogaja se namreč tudi to dejstvo, da se vsako leto v blagu ali v terjatvah ali v fingiranih dolgovih skriva gotov del čistega dobička. Prihodnje leto pa se uspeh poslovanja ugotavlja na podlagi take neresnične bilance. Kaj je posledica? Posledica je ta, da se sedaj kot uspeh poslovnega leta kaže ne samo tekoče, ampak tudi prejšnje leto. In ko se to nekaj let nadaljuje, pridemo do smešnega pojavnosti, da poslovodja vsako leto pri-

haja pred načelstvo s krasnim uspehom, v resnici pa to ni uspeh enega leta, ampak vseh predidajočih let, mogoče uspeh desetih, petnajstih let, ker se je bilanca vselej potvorila in se uspeh ni nikoli izkazal, temveč prenašal vedno na bodoče leto.

Občekoritsne podpore.

Prav je, da zadruga, ki ima uspeh, dovoljuje podpore za občekoritsne namene, zlasti za izobrazbo in vzgojo mladine. S tem zadruga dela za svojo bodočnost. Toda zadruga mora misliti na svojo bodočnost tudi na ta način, da zbira lastni obratni kapital: močne rezerve.

Anton Kralj:

Ob 25-letnici Zadružne zveze v Ljubljani.

(Konec.)

V poletju 1914 je izbruhnila svetovna vojna, ki je spravila vse gospodarsko življenje v nov tir in tudi zadužništvo postavila pred vsem nepoznane naloge. Po nekaterih krajih se je začelo dvigati mnogo denarja in pri posojilnicah in zvezah se je pojavljala bojazen, če bodo mogle izplačati tolikšne vsote. V svrhu zaščite upnikov je bil izdan moratorij, ki ga je bančni sindikat brž izrabil in znižal obresti za naložbe na 3%. Iz zadružnih krogov so prihajale želje, naj se poskrbi, da se pravočasno opravi košnja, mlatev in jesensko delo na polju. Nabava živil je bila čimdalje bolj otežkočena, zlasti v Istri se je čutilo čimdalje večje pomanjkanje. Govoriti se je bilo začelo o nekakih monopolih, državnem gospodarstvu, itd. Ta vrtnec je potegnil za seboj tudi zadruga in Zveza je morala gledati, da je svoje članice, kolikor mogoče, varovala škode. Posredovala je pri merodajnih mestih z nasveti, kako naj se uredi nabava

živil, in raznih drugih potrebščin (strojev, motorjev, bencina), naj se oprosti vojaške službe strokovno osebje, (mlekarji in sirarji, planšarji, monterji, strojniki). Z vedno novimi navodili je bilo treba obračati se tudi do članic. S financiranjem raznih nabav je Zveza tudi direktno mnogo pomagala, da se je aprovizacija vsaj deloma vršila v večjem obsegu. Vse to podvojeno delo je Zveza izvrševala, dasi je bil znaten del uradništva vpoklican.

Vojna je trajala dalje in dalje. Posamezne poljske pridelke je začela oblast devati pod zaporo, začele so se rekvizicije, vedno hujše, vedno strožje. Mnoge zadruga so bile prisiljene ustaviti obrat, zlasti mlekarske in živinorejske. V letu 1915 se je že moralo računati s tem, da bo vojni metež zavil v kraji, kjer so poslovale Zvezine zadruga. Zato se je posojilnicam dal nalog, naj napravijo po knjigah izpiske dolžnikov in upnikov in naj v slučaju potrebe te izpiske pošljejo Zvezi,

da bi se moglo potrebno ukreniti, če bi bile uničene kaki posojilnici knjige. Tudi Zveza sama je poskrbela vse potrebno, če bi bilo treba bežati. Za ta primer je imel v Ljubljani ostati dr. Krek, ki se mu je dalo pooblastilo, da je upravičen sam podpisovati, kolikor bi se moglo poslovanje še vršiti. Zveza sama pa se je imela preseliti v Maribor.

Polagoma so pričeli prihajati v Ljubljano begunci iz goriških krajev. Med temi begunci je bila tudi goriška zveza, kateri se je odstopilo nekoliko prostorov v Zvezini pisarni, kjer je nadaljevala svoje okrnjeno poslovanje. Ravno tako se je bila s sodelovanjem Zveze uvedla posredovalnica za begunce iz juga, ki je zlasti v prvih časih za nje storila mnogo dobrega.

Leta 1915 je izšla naredba, da se smejo kmečka posestva prodajati le z dovoljenjem posebne komisije in da imajo zadružne zveze pri takih prodajah predkupno pravico. V dotično komisijo sta bila kot člana imenovana ravnatelj Ivan Traven in tajnik Anton Kralj, toda je zveza posredovala samo v par slučajih, ker je bilo prodaj zelo malo.

Pri podpisovanju vojnih posojil se je začel izvajati vedno hujši pritisk in nekatera okrajna glavarstva so kar predpisovala, koliko odstotkov hranilnih vlog naj posojilnice porabijo za vojno posojilo.

V tem letu so bile izdane tudi važne naredbe, ki so globoko zadevale zadružništvo. Obči državljanski zakonik je bil izpremenjen v mnogih važnih točkah, n. pr. o zastaranju; dalje je bil vpeljan davek na vojne dobičke in je bila izdana naredba, da se morajo imenovati kuratorji pri takih zadrugah, kjer je večina odbornikov bila poklicana pod orožje. Vse to je zopet dalo zvezi mnogo dela, ker je bilo treba zadruge poučevati o teh novih odredbah.

Kljub izstopu dalmatinskih zadrug je koncem leta 1915 imela Zveza 585 članic, med

njimi 356 kreditnih, 65 konsumnih, 39 mlekarških, 62 živinorejskih, 31 kmetijsko-strojnih, 5 vinarskih, 5 stavbinskih, 10 obrtnih in 9 raznih drugih zadrug. Ker je država dala tiskati vedno nove bankovce in je bilo torej denarja čimdalje več v prometu so bile naložbe pri Zveze narastle na 25.707.462 K, dočim so krediti znašali 12.042.049 K. Promet je bil dosegel svoto 159.331.418 K.

Leto 1917 je prineslo razkol v organizacijo Zadružne zveze. Nasprotja so se pojavljala že v prejšnjem letu in na občnem zboru 30. decembra 1916 je bilo po volitvi nadzorstva prišlo do tega, da je dr. Krecku nasprotna struja zapustila zborovanje, na katerem je bila ostala v manjšini z 1.196 proti 1.617 glasovom. Posledica je bila, da je začetkom leta 1917 izstopilo več oseb iz odbora in načelstva. Sicer so se uvedla neka pogajanja, toda še predno je do pogajanj sploh prišlo, je bil stavljen predlog za vpis »Zadružne centrale v Ljubljani«. Razkol je s tem postal perfekten in iz Zadružne zveze je izstopilo 129 kranjskih zadrug, ki so se pridružile Centrali. V občje je slovenska javnost obsojala to cepitev kot vsestransko škodljivo in tudi Splošna Zveza kmetijskih zadrug na Dunaju je izrekla svoje obžalovanje nad to neslogo. Konec opisane cepitve je bil tak, kakor so se mnogi bali: Zadružna centrala je prišla kaj kmalu v tak položaj, da je morala likvidirati, a vse njene izgube je morala v interesu splošne zadružne organizacije prevzeti v poravnavo Zadružna zveza.

Še druga velika nesreča je to leto zadela Zadružno zvezo.

Dne 8. oktobra 1917 ob 10. uri zvečer je bil v Št. Janžu na Dolenjskem za večno zatisnil oči njen voditelj, organizator in pobornik dr. J. E. Krek, ki ji je stal na čelu vse od l. 1902 in ji posvetil najboljše moči svojega velikega umstvenega bogastva. Ob njegovem grobu je zaječala vsa domovina in od blizu

in daleč so prihajale Zvezi sožalne izjave radi izgube nenadomestljivega predsednika.

Dr. Krekovo delovanje je ozko spojeno ne samo s kulturnim, ampak tudi z gospodarskim preporodom našega naroda. Posebno si je za razvoj zadružništva ne samo med Slovenci, ampak tudi med Hrvati, v Istri in Dalmaciji stekel nevenljivih zaslug. Če bi ne bil storil nič drugega kakor da je med našim ljudstvom tako razširil in poglobil zadružno misel, bi si bil zaslužil večno hvaležnost. Kmečkemu ljudstvu je ustvaril izvrstno kreditno organizacijo. Posojilnicam se je polagoma pridružila cela vrsta nabavnih in produktivnih zadrug. Vedno nove impluze je daljal in vedno zanašal novo, čilo življenje v vrste zadružnih sotrudnikov, katerim je ob času trdih bojev vlival vedno novega poguma. Koliko poučnih tečajev, koliko predavanj se je priredilo po njegovi izpodbudi! Tudi sam je neštetokrat nastopil in povsod s svojo ognjevitno besedo širil med ljudstvom misel, da je le v združitvi moč. Prepotoval je mnogokrat vso našo domovino, razlagal in učil, da bi mogel reči:

»Raztresene sem ude zbral.«

Za naslednika v predsedstvu mu je bil v odborovi seji dne 25. oktobra 1917 izbran dr. A. Korošec, ki še sedaj zavzema to mesto.

V l. 1918 so se vojni dogodki razvijali čim dalje neugodno za centralne velesile in je postajalo vedno bolj verjetno, da bo kmalu prišlo do zloma, kar se je v oktobru tudi res zgodilo. V tem času splošne negotovosti, kaj bo prinesla bodočnost, je zadružništvo razmeroma prav dobro vršilo svojo nalogo. Ko je bila 30. oktobra 1918 proklamirana Narodna vlada za Slovenijo v Ljubljani, so ji zadružne organizacije priskočile na pomoč z znatnimi posojili, med temi Zadružna zveza z 1½ milijona kron. Da se osigura miren potek dogodkov, je bilo pred vsem treba zadovoljivo rešiti vprašanje prehrane v naših

povsem izmozganih krajih. Tudi tu je zadružništvo sodelovalo v odlični meri in je nabavljalo v Banatu velike množine žita. Velik del te akcije je finansirala Zadružna zveza, kar ji je bilo tem lažje, ker se je v posojilnicah nabiralo čim dalje več hranilnih vlog. Obilica denarja je tako naraščala, da je bila obrestna mera za vloge padla na 2% in še nižje.

Takoj, ko so se razmere nekoliko uredile, je Zveza uvidela potrebo širiti in poglobiti zadružno misel, kateri so bili vojno in povojni dogodki vsekali tako globoke rane. Pri poverjeništvu za uk in bogočastje je napravila korake za zopetno otvoritev zadružne šole in se je znova pričel pouk o zadružništvu na orglarski šoli Cecilijinega društva in v bogoslovju. Kmalu se je pričelo tudi z daljšimi poučnimi tečaji. Ko se je sprožila misel, naj se osnuje za vso državo glavna zadružna zveza, je naša Zveza v obili meri pospeševala tozadevna dela in ko se je ta organizacija 14. junija 1919 osnovala, ji je bil za načelnika izbran Zvezin predsednik dr. A. Korošec.

Mnogo dela je dalo Zvezi sodelovanje pri raznih akcijah gospodarskega značaja. Neprestano je bilo treba dajati pouk in navodila ob kolkovanju in zamenjavanju kronskih novčanic, staviti predloge za ureditev vojnih posojil in terjatev v Avstriji, na Ogrskem in v ozemlju, ki ga je imela zasedenega Italija, zaradi naložb pri poštni hranilnici na Dunaju i. t. d.

V l. 1920 se je izpolnila dolgoletna želja zadružnih krogov, da bi zadružništvo prišlo do lastnega bančnega zavoda. V času od 10. do 31. maja 1920 se je vršila subskripcija delnic Zadružne gospodarske banke, kateri je Zveza za prvo silo tudi odstopila nekaj svojih prostorov, da je mogla pričeti z obratovanjem.

V naslednjem letu je Zveza omogočila ustanovitev Nove založbe, važne institucije, ki je velikega pomena za naše kulturno gibanje. Tega leta praznela aktivna in pasivna zadružna centrala, prepričala veliko narodo za sloj. zadružništvo.

banje. Tega leta je Zveza tudi prevzela vsa aktiva in pasiva Zadružne centrale in s tem preprečila veliko nesrečo, ki je pretila vsemu slovenskemu zadružništvu.

Iz tega kratkega pregleda se vidi, da je

Zadružna zveza v Ljubljani tekom svojega 25-letnega obstoja častno in uspešno vršila stavljeno si nalogo in plodonosno delovala v blagor slovenskega zadružništva in vsega slovenskega ljudstva.

Zborovanje gorenjskega pasemskega okrožja v Kranju.

V ponedeljek 8. t. m. je imelo gorenjsko pasemsko okrožje v Kranju v Ljudskem domu svoje izredno zborovanje, na katerega dnevnem redu je bil sprejem opravilnika za okrožje in pa predavanje dr. Basaja: »Zakaj ustanavljamo živinorejske zadruge in kako.«

Pasemsko okrožje je organizacija, ki jo tvorijo zastopniki okrajnih živinorejskih odborov (Kranjskagora, Radovljica, Tržič, Škofja Loka, Kranj, Kamnik in Brdo) ter zastopniki živinorejskih zadrug na Gorenjskem. Kljub slabim potom se je zbralo do 50 živinorejcev, zastopnikov okrajnih živinorejskih odborov, živinorejskih zadrug in občinskih odsekov iz raznih krajev Gorenjske. Poleg teh pa kot oficijelni zastopniki sreska ekonomista iz Radovljice in Kranja ter živinozdravnik iz Kranja.

Po kratki debati je bil sprejet opravilnik, ki določa gorenjskemu pasemskemu okrožju delokrog in vodstvo. Na to je sledilo predavanje o namenu in ustanavljanju živinorejskih zadrug, kateremu so vsi navzoči z velikim zanimanjem sledili. Po predavanju se je razvila debata in se je opozarjalo zlasti na težave, s katerimi se imajo živinorejske zadruge boriti vsled pomanjkanja rednih dohodkov. Podpore, zlasti državne, pa tečejo zelo pičlo in redko. Kljub temu je zborovanje sklenilo, naj se poskusi z ustanavljanjem zadrug, zlasti v večjih občinah. Kot priprava za ustanovitev naj se vršijo zlasti predavanja, ali krajši eno- do trodnevni tečaji, posebno pa obisk dobro delujočih živinorejskih

zadrug kot sta n. pr. zadrugi v Predoslih ali v Gorjah. Na ta način je najlažje v kratkem času vzbuditi v kmečkih sinovih in posestnikih razumevanje in veselje za umno živinorejo z ozirom na določeni rejski cilj.

H koncu je zborovanje pri slučajnostih prešlo na razgovor o mlekarški šoli, ki jo kljub ponovnim peticijam, zborovanjem in sestankom vlada še do danes ni ustanovila, da si je taka šola za mlekarstvo Slovenije, zlasti pa za rentabilno živinorejo in gospodarstvo sploh vitalnega pomena. Že blizu pet let je to vprašanje na dnevnem redu, pa kaže se, da vlada pri tem samo spretno izigrava politična nasprotja glede kraja, kje naj se taka šola ustanovi. Zborovanje je soglasno sklenilo odposlati poljedelskemu ministru in političnim klubom sledečo resolucijo glede mlekarške šole:

»Gorenjsko pasemsko okrožje, zbrano na izrednem zborovanju dne 8. februarja 1926 v Kranju, jemlje z obžalovanjem na znanje, da kljub blizu petletnemu prizadevanju vprašanje ustanovitve mlekarške šole za Slovenijo ni prišlo do rešitve, da si je taka šola predpogoj za moderno mlečno industrijo in urejeno mlekarstvo; urejeno mlekarstvo pa predpogoj za rentabilno živinorejo v Sloveniji.

Mlekarstvo danes hira vsled pomanjkanja strokovno šolanih mlekarjev, ki bi mogli kakovost mlečnih izdelkov naše mlečne industrije tako dvigniti, da bi si tudi radi svoje kvalitete ne samo radi svoje cene osvojili tudi inozemske trge.

Vsled tega zborovanje pasemskega okrožja nujno prosi gospoda ministra za poljedelstvo in vode, da čimprej vse potrebno ukrene za ustanovitev mlekarske šole v Sloveniji.

Pri vprašanju kraja, kje naj bo ta šola, naj se politični razlogi popolnoma eliminirajo in naj se šola ustanovi na kraju, ki ga sma-

trajo objektivni strokovnjaki za šolo kot najbolj primerne. Gor. pas. okr. Bugar l. r., preds., Zupan l. r.«

Prihodnje zborovanje gorenjskega pasemskega okrožja se vrši 12. marca na sv. Gregorja dan v Kamniku.

Iz govora dr. Korošca.

V Beogradu je govoril v proračunski debati predsednik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec; poldrugo uro je govor trajal, povedal je pa toliko značilnega, da so se bavili z njim tudi vsi večji inozemski listi. Mi bomo iz govora yzeli seveda le čisto gospodarske stvari, ki so pa pač s politiko v najožji zvezi. »Slovenija je z davki preobremenjena, davki se neusmiljeno iztrjujejo, Slovenija je v gospodarskem pogledu zanemarjena in zapostavljena. Ni naloga države, da uničuje narode, ki žive v nji. Vsa industrijska politika ministra trgovine gre pa za tem, da ubije vsako večjo industrijo v Sloveniji. Radi te industrijske politike imamo v naši državi nad 30.000 brezposelnih. Dokazali smo, zakaj propada tudi naš kmetski stan. Lani je bilo v Sloveniji **48.000 eksekucij**; dolgov pa vpisanih **50 do 60 milijonov**. Slovenski narod je dosedaj že večkrat izpovedal svoje mišljenje. On hoče združeno Slovenijo, on hoče, da ima ta Slovenija veliko in široko samoupravo. Mi smo za svojo široko Slovenijo, ne zahtevamo pa od Srbov in Hrvatov **niti enega groša**. Mi nismo bogati, bogatimo pa v marljivosti in varčevanju. Zato nas ni skrb naše bodočnosti, ako nam daste široko samoupravo. Če smo pa bogati, nočemo biti bogati za vas, ampak zase; danes moramo biti bogati za

druge, zase pa siromašni. Vlada je danes popolnoma srbska, diplomacija v ogromni večini srbska, generaliteta popolnoma srbska, centralna uprava do 98% srbska, žandarmerija čez 60% srbska in vsak dan bolj srbska, carina 70% srbska, državna finančna služba prav tako. Tu nam ne gre samo za naše narodne živce, tu nam gre tudi za naš kruh. Pri nas so državljani 1. in 2. vrste. Mi Slovenci, in mislim, da tudi mnogo Hrvatov, se čutimo v tej državi kot državljani druge vrste. To politično zapostavljanje boli vsakogar in boli ves naš narod. Zato je tako nasproten centralistični ureditvi države. Vi lahko propovedujete centralistično ureditev države, vi lahko pripovedujete našim ljudem o edinstvu, bratstvu, o osvobojenju in zedinjenju; toda, ako bo Slovenec pri tem izračunal, da mora vsak Slovenec plačati na leto 170 dinarjev neposrednega davka, Srb pa samo 60 dinarjev, potem si bo mislil: Vrag vzemi to edinstvo, to bratstvo, to osvobojenje in združenje in vse one fraze, ki mu jih pri našate.

Naš parlametarizem je bolan. Da ne more ozdraveti, temu je kriv centralizem, ki nam uničuje državo in njene narode. Centralizem, to je temeljna napaka. Mi hočemo revizijo ustave in hočemo dati slovenskemu in hrvatskemu narodu to, kar ona dva zahtevata.

Odplačevanje italijanskega vojnega dolga na Angleškem.

Naša jugoslovanska delegacija pod vodstvom finačnega ministra Stojadinovića se je pogodila v Ameriki s tamošnjim finančnim zastopstvom glede odplačevanja dolga, ki ga je najela Srbija v Ameriki med vojsko in bi ga morala plačati sedaj Jugoslavija. Ker je Amerika drugim državam veliko odpisala, je upala na to tudi naša delegacija. V začetku pogajanja niso dobro kazala, slednjič so se vendar dogovorili. Naši vojni dolgovi v Ameriki znašajo 60 milijonov dolarjev. Amerikanci so dovolili naši delegaciji sedemletni moratorij, to se pravi, da nam sedem let ne bo treba nič plačati. Nato bomo pa začeli plačevati, in sicer mora biti dolg poravnan v 62 letih. Obresti so nam znižali na tri odstotke. Splošno smatrajo zaključek za zadovoljiv, je boljši kakor na primer napram Poljski, a ni tako dober, kakor bi bil lahko, če bi bile naše razmere doma malo boljše. Koliko se včasih da doseči in kako se more dolg zmanjšati, nam najbolj jasno pove pogodba med Italijo in Anglijo, sklenjena koncem letošnjega januarja. Dogovor je prinesel Italiji take uspehe, da so jo vsi sosedi začli zavidljivo po strani gledati.

Stvar bi bila tale. Že v Washingtonu v Ameriki so imeli Italijani veliko srčo. Njih vojni dolg znaša tam 419 milijonov angleških funtov. Angleški funt je okoli 275 do 280 Din. Italijanski finančni minister Volpi je v razgovorih z ameriškim finančnim ministrom ali, kakor tam pravijo, zakladnim kancelarjem Mellonom dosegel letno odplačevanje približno šestih milijonov funtov. Ker je razmerje dolga, ki ga dolguje Italija Ameriki in Angliji, tri proti štirim, je šel Volpi v Anglijo z upanjem, da bo dosegel tudi pri odplačevanju Angliji vsaj isto razmerje; torej, če plačamo Ameriki na leto šest milijono-

nov funtov, bomo plačali Angliji osem milijonov funtov. In toliko več je dosegel!

Italijanski vojni dolg v Angliji je znašal okoli 582 milijonov funtov. On te svote je treba odšteti onih 22 milijonov funtov, ki jih je morala založiti Italija leta 1915 pri Angleški banki (Bank of England) v zlatu kot kritje za prve angleške obroke na račun dolga; in to na izrecno zahtevo angleškega zakladnega urada (finančnega ministrstva). Ostane torej 560 milijonov funtov. Glede onih 22 milijonov je stala Italija na stališču, da so bili vplačani samo za kritje prvih obrokov in da jih mora dati Anglija takoj nazaj, ko odplača Italija na vojnih dolgovih temu znesku odgovarjajočo svoto; Angleži so pa rekli, da mora ostati teh 22 milijonov toliko časa v depotu Angleške banke, dokler Italija ne bo odplačala vsega dolga.

Vsi so bili prepričani, da bo Anglija pri pogajanjih zastopala načelo, da ji morajo evropski vojni dolžniki na leto toliko plačati, kolikor plača ona Ameriki. Kajti, kakor so evropske države zadolžene na Angleškem, tako je zadolžena tudi Anglija v Ameriki; seveda so pa tozadevna njena aktiva izdatno večja kakor pasiva. Amerika je zahtevala od Anglije na leto okoli 35 milijonov funtov vojnega odplačila in sicer za dobo 62 let. Anglija zahteva od Nemčije na leto 10 milijonov funtov, pogodba s Francijo ji bo dala nadaljnih letnih $12\frac{1}{2}$ milijonov funtov, manjši upniki bodo morali plačati letno okoli dveh milijonov funtov, skupaj $24\frac{1}{2}$ milijonov funtov. Manjka torej do gori označenega zneska še 10 milijonov in pol. In te naj bi plačala Italija. Volpi je bil pripravljen na omenjenih osem milijonov, nikakor pa ne na $10\frac{1}{2}$. Seveda pa ni na zunaj tudi o osmih milijonih hotel nič slišati, temveč je govoril o revščini

Italije, koliko je trpela, koliko žrtvovala itd.

Sedaj pa pogledjmo zaključek: Od 560 milijonov funtov so popustili Angleži več kot polovico z obrestmi vred, in mora plačati Italija samo 274½ mil. funtov, in to v 62 letih. Prvo leto plača 2 milijona funtov, drugo in tretje leto po 4, nadaljna štiri leta po 4.250.000, ostalih 55 let pa po 4.500.000 funtov. Če bi prišteli še obresti, bi bila svota seveda ogromna; tako je pa teh 274½ milijonov komaj toliko kot bi bilo nekaj nad 80 milijonov danes najetih funtov. Še več; tudi glede onih 22 milijonov, ki so založeni v Angleški banki, je zmagalo italijansko stališče: Angleži jih bodo vračali po razmerju italijanskih vplačil, prvi obrok po treh italijanskih vplačilih = 10 milijonov, potem pa vsako leto sproti, torej vsega skupaj niti šest let ne. Tako je zmagala Italija na vsej črti.

Angleški listi so seveda to pogodbo vsak po svoje označili. »Daily News« je pisala, da angleška javnost s pogodbo prav gotovo ne bo zadovoljna, da se je pa treba postaviti na višje politično stališče, in to je bilo pri sklepanju merodajno. List »Times« je povdarjal, da je bila angleška popustljivost na mestu, z ozirom na potrebno slogo evropskih narodov v sedanjem svetovnem položaju. Iste misli je razvijala »Morning Post«: Evropska sloga je potrebna, posebej pa še skupni nastop Anglije, Francije in Italije kot garantov miru. »Daily Chronicle«, glasilo Lloydja Georgea, pogodbo ostro odklanja; prav tako tudi »Daily Herald«, glasilo delavske stranke, ki pravi, da so merili Italijo s čisto drugim vatlom kakor Rusijo. Drugi listi so rekli, da An-

glija ne sme preveč zahtevati, ker je Italija zmeraj podpirala angleško evropsko politiko in da bo dobila Anglija izgubljeni denar na drug način nazaj; ali pa: v bodoče bo Anglija na moralnem in političnem vplivu morda več pridobila, kakor danes financijelno zgubi. »Manchester Guardian« izvaja, da znašajo letna odplačila Italije, če računimo 5-odstone obresti, komaj 14 odstotkov svote, ki bi jo morala Italija plačati, da se bo angleški narodni dolg ogromno pomnožil in da bo obdavčenje angleških državljanov naraslo letno za 25 milijonov funtov.

Prej omenjena »Morning Post« zaključuje: »Po pravici lahko trdimo, da pomeni angleško-italijanski dogovor korak naprej na poti do združenja Evrope. Locarnska pogodba pomeni začetek tega združenja in upamo, da so temelji trajnega miru že zasigurani. Nepravilni in neurejeni dolgovi so zmeraj velika ovira, tudi če bi bilo prijateljstvo med dvema narodoma sicer najboljšo. Prijateljske vezi med Italijo in Anglijo so ostale na srečo nezrahljane in so se med vojsko in po vojski še utrdile.«

Pariški listi pišejo seveda drugače. Na primer »La Croix«: »Italija bo plačala Angliji in Ameriki na leto prav toliko, kolikor bo dobila od Nemčije na račun reparacij, torej prav za prav nič. Kaj bomo morali plačevati mi, ki nas imajo za šestkrat bogatejše kakor Italijo!« itd.

Na vsak način je italijanski uspeh velikanski in bi bilo le želeči, da bi mogli doseči tudi mi kaj pogobnega. Na vseh koncih in krajih bi se poznalo.

Nevarno!

Zadružni zakon predpisuje, da morajo pravila zadruge vsebovati določbo o višini

zadružnih deležev za zadružnike. Zadružni deleži so po zakonu predpisani, določitev višine deleža pa je prepuščena zadrugi sami. Po zakonu mora vsak zadružnik imeti naj-

manj en delež, lahko pa imajo posamezni zadrugniki tudi po več deležev. V tem pogledu zakon ne razlikuje med zadrugami z omejeno zavezo in med zadrugami z neomejeno zavezo.

Istotako določa zakon, da imej vsak zadrugnik na občnem zboru po en glas, če pravila ne ukazujejo drugače, to je, pravila lahko določajo, da ima zadrugnik na glavni skupščini toliko glasov, kolikor deležev.

Oglejmo si, v koliko so ta določila združljiva s pojmom zadrugništva!

Pri zadrugi z omejeno zavezo jamči vsak član s svojimi zadruginimi deleži, poleg tega še z nadaljnim zneskom deleža. Če ima član, ki je vplačal več deležev in s tem prevzel tudi večje jamstvo, v primeri z drugimi člani na občnem zboru več glasov, je to kolikor toliko razumljivo in opravičljivo. Pa tudi pri zadrugah z omejeno zavezo je pravilno, da se glasovalna pravica omeji.

Vse drugače pa je pri zadrugah z neomejeno zavezo; tukaj jamčijo vsi člani s celim svojim premoženjem. Dati pri zadrugi z neomejeno zavezo nekaterim članom več deležev in več glasov na občnem zboru se pravi: odpreti korupciji vrata na stežaj. Na ta način si lahko zasigura vsako načelstvo absolutno večino, za par sto dinarjev si takorekoč kupi zadrugo in jamstvo njenih članov, oziroma njihova premoženja. Vzemimo konkreten pri-

mer: deleži znašajo 5 Din. Načelstvo dovoli nekaterim svojim prijateljem in posameznim članom načelstva po 20 deležev; na občnem zboru ima na ta način 200 glasov in deset ljudi preglasuje vse ostale člane. To ni več zadruga, to je delniška družba, in glavni delničarji se skrivajo pod firmo zadruga, uživajo vse ugodnosti, katere nudi zadruga in razpolagajo s kreditom, katerega daje neomejeno jamstvo drugih članov.

Na ta način dobljena večina ne odgovarja smislu in namenu zadrugništva, v katerem naj imajo vsi enake pravice in enake dolžnosti. Če jamči par sto članov s celim svojim premoženjem za obveznosti zadruga, vendar ne gre, da bi imelo 10 članov odločilno besedo pri zadrugi vsled tega, ker so si nakupili za par sto dinarjev deležev.

Vsak poizkus, zasigurati si na ta način absolutno moč v zadrugi, je treba odločno zavrniti. Načelstvo naj si pribori v zadrugi vpliv in zaupanje z nesebičnim in poštenim delom, kupljena večina je nevarna!

Pravila večine naših zadrug dajejo posameznemu zadruginiku na občnem zboru po en glas in pri tem mora tudi ostati. Kjerkoli se skušajo pravila v tej točki spremeniti, se hitro pokaže, da se za to spremembo skriva nekaj, kar nasprotuje bistvu in namenu zadrugništva.

□ | □ | □ | □ ZADRUŽNIŠTVO. □ | □ | □ | □

Zasluzna zadrugna delavca. V načelstvu Hranilnice in posojilnice v Dravogradu delujeta od njene ustanovitve dalje t. j. 37 let gg. Dominik Kotnik in Franc Kogelnik. Prevzeto nalogo sta vršila in jo še vršita z vnemo in požrtvovalnostjo, s svojo vztrajnostjo dajeta najlepši vzgled načelstvu

in nadzorstvu zadruga. V precejšnji meri se ima zadruga zalivaliti njima, da tako lepo uspeva, da se vse poslovanje vrši skrbno in pravilno.

Oprostitev od poštnin. Na nekatera vprašanja glede oprostitve poštnih pristojbin pojasnjujemo ponovno, da veljajo te oprostitve

samo za pisma, dopisnice, denarna pisma, nakaznice in tiskovine do teže 2 kg med Zadržno zvezo in zadrugami oziroma med zadrugami med seboj. Vse pošiljke posameznim odbornikom ali drugim članom zadruge pa se morajo pravilno frankirati.

Navedene oprostitev veljajo samo za navadne pošiljke, za priporočene ali ekspresne pošiljke pa se mora doplačati znamka za priporočilo ali ekspresnino v znesku 3 Din.

Nadaljne taksne oprostitev. Na pobudo Zadržne zveze v Ljubljani je stavil g. poslanec Vlad. Pušenjak v narodni skupščini na finančnega ministra pismeno vprašanje glede nekaterih nadaljnjih taksnih oprostitev, ki niso bile navedene v naredbi ministra financ z dne 25. decembra 1923, št. 43.322.

Na to vprašanje je prejel g. poslanec sledečo rešitev ministra financ z dne 10. decembra 1925, št. 6384:

»Na Vaše pismeno vprašanje od 9. preteklega meseca, dostavljeno mi preko narodne skupščine, čast mi je dati Vam sledeči odgovor:

Poleg oprostitev od taks kmetijskih in obrtnih zadrug, predvidenih v mojem rešenju od 25. decembra 1923, št. 43.322, so predvidene z mojim rešenjem od 8. decembra 1925. leta še naslednje oprostitev:

na račune, note itd., ki jih zadruge in zveze izdajajo svojim zadržnikom o prodanem blagu;

na knjižice, v katere zadruge in zveze vpisujejo kupljeno blago svojim zadržnikom; za priznanice, izdane zadržnikom o plačanem dolgu;

za potrdila, ki jih izdajajo zadržniki za drugi ali zvezi o prejemu povrnjenih zadržnih deležev;

za potrdila zadrug ali zveze o prejetih obrestih ali delnem odplačilu dolga, kar vpisujejo zadržnikom v zadržne (članske) knjižice.

Oprostitev iz člena 95 zakona o kmetijskih in obrtnih zadrugah se nanaša tudi na potrditev knjig.«

Zaostale obresti posojil tvorijo v nekaterih bilancah tako veliko postavko, da je takoj iz bilance same razvidno, da so obresti vseh posojil za celo leto zaostale. Imam pred sabo bilanco, ki ima med aktivni kot zaostale obresti posojil Din 20.484.—, vseh posojil pa je po bilanci Din 267.000. Torej so pri 7% nem obrestovanju več kot vse obresti celega leta zaostale.

V vsaki zadolžnici stoji črno na belem, da ima posojilojemalec plačevati obresti polletno naprej. To torej ni samo zanemarjanje vzgojne naloge, ki jo ima posojilnica napram svojim članom, da jih mora navajati k rednemu in točnemu izpolnjevanju obveznosti. To je tudi zanemarjanje koristi posojilnice, ker posojilnica s tem mnogo zgubi na obrestih, če ne računa zamudnih obresti. Držimo se torej glede izterjavanja obresti dogovora, t. j. da se obresti polletno naprej plačujejo in ako jih dolžniki ne plačujejo, da jih redno in brezpogojno izterjavamo. Saj to delo ni tako težko, ker imamo za take opomine posebne tiskovine.

◎ ◎ ◎ ◎ ◎ GOSPODARSTVO. ◎ ◎ ◎ ◎ ◎

Trgovina med Italijo in Nemčijo. Veliko beremo sedaj o Mussoliniju in Stressemannu ter o načrtih Nemcev, da bojkotirajo Italijo.

Tirolska južno od Brennerja je pripadla po mirovnih pogodbah Italiji; tam prebiva še okoli 200.000 Nemcev, in tem se ravno tako

godi kakor našim primorskim bratom. Ker pa Nemci zatiranja niso tako navajeni kot mi, se je kmalu začel oglašati ves nemški svet proti trpinčenju Nemcev na Tirolskem. Beseda da besedo, in leteli so preko Brennerja govori tja in nazaj. Nemci so organizirali bojkot italijanskemu blagu in so rekli, da noben Nемец ne sme več v Italijo. To bi Italijo strašansko zadelo, saj ima ona od tujkega prometa izredno veliko korist; in največ potujejo in največ denarja pustijo v Italiji ravno Nemci. To bi bil torej hud udarec. Z blagovnim bojkotom pa ni tako, tu je stvar drugačna. Glede izvoza in uvoza sta si Nemčija in Italija približno enaki. Imamo pred seboj podatke za osem predlanskih mesecev; ti nam pravijo, da je eksportirala v teh osmih mesecih Italija za 1698 milijonov lir blaga v Nemčijo, dobila ga je pa od tam za 1715 milijonov lir. Torej sta si obe deželi v tem oziru precej enaki.

Nemški bojkot bi se naravno obrnil proti onim italijanskim predmetom, ki se v večji množini uvažajo v Nemčijo in so postali na tamošnjem trgu že skoraj domači. V mesecih januar—avgust 1925 je prodala Italija v Nemčijo v prvi vrsti tole: poljedelskih pridelkov (tu tudi oranže in citrone) za 131 milijonov lir, grozdja in drugega svežega sadja za ravno toliko lir, jajc za 127 milijonov, posušene-ga sadja za 114, sira za 42, tekstilij za 511, avtomobilov za 42, marmorja za 18 milijonov lir itd. Nasprotno je pa kupila Italija iz Nemčije za 355 milijonov lir strojev, za 110 milijonov premoga, za 139 tekstilij, za 67 želez-nine, za 44 znanstvenih inštrumentov, za 34 poljedelskih strojev, za 32 barv in barvil, za 29 milijonov lir papirja itd. Italijani pravijo, da bi jim bilo lahko dobiti tako odjemavce za njih blago kakor prodajavce tega, česar sami nimajo. To se pravi: Za 11½% eksporta bi morala dobiti Italija drugih odjemavcev, za 8% importa pa drugih dostavljalcev.

Kakor vidimo bi ta medsebojni bojkot ne bil posebno učinkovit. V prvi vrsti pride v poštev tujski promet, in tu ima Nemčija nepobiten plus.

Izvoz vseh držav sveta. Seveda ne moremo podati še podatkov za leto 1925, zato imamo pa one za leto 1924. In v teh podatkih beremo sledeče:

Leta 1913 so izvojile vse dežele sveta za 18 milijard dolarjev blaga, leta 1924 pa okoli 25 milijard. Ker je pa nakupna moč dolarja danes za ca 50 do 60% manjša (prim. ameriški indeks 160), je svetovni izvoz danes približno isti kakor je bil pred vojsko. Razvoj zadnjih let je bil seveda v Evropi čisto drugačen kakor drugod. Izvoz vseh evropskih držav je znašal leta 1913 okoli 11% milijard dolarjev, leta 1924 pa nekaj več kot 12½ milijard, torej v predvojni vrednosti okoli osem milijard dolarjev. To pomeni napram zadnjemu predvojnemu letu nazadovanje za ca 30 odstotkov. Večina tega nazadovanja gre na stroške Anglije, Nemčije in Rusije. Zveza narodov je priobčila pravkar zelo zanimivo in dragoceno študijo o Angliji in Nemčiji glede izvoza leta 1924 in glede cen, preračunjenih na leto 1913. Vidimo iz te študije, da je bil angleški izvoz leta 1924 — brez Irske — za 28 odstotkov manjši kot pred vojsko, nemški pa za 49 odstotkov. Če bi hotel doseči predvojno izmero, bi se moral dvigniti angleški izvoz za 550 milijonov dolarjev, nemški pa za 1000.

Eksport izvenevropskih držav je znašal leta 1913 6½ milijarde dolarjev, leta 1924 pa 12½. Odračunši zvišane cene znaša prirastek približno 50 odstotkov. Najbolj so pri tem udeležene Zedinjene države, Kanada in Japonska. V zadnjih letih se je začel evropski izvoz spet dvigati, počasi sicer, gre pa vendarle naprej. Predvsem je treba odpreti meje.

Amerika. Ameriški delavec se čuti kapitalistu enakega, samo v stopnji drugačnega. Okoli 60% mesarskih podjetij je v kartelih, vsa poljedelska industrija je združena v dveh velikih tvrdkah. — Brezposelnosti v Ameriki ni, delovni čas ni enakomeren, trgovine se ne zapirajo enotno, odpovednih rokov Amerikanci ne poznajo. — V Ameriki se veliko več varčuje kot v Evropi. — Vsak šesti Amerikaneec ima svoj avto. — Ker se zelo veliko gradi, se cene zemljišč dvigajo in je zemljiščna spekulacija zelo močna. — Lani so napravili 4.325.000 avtomobilov, predlanskim 3.504.000. — Amerika producira danes 55 odstotkov vse železne rude na svetu, 51% surovega železa, 66% jekla, 51% bakra, 62% petroleja, 43% premoga, 52% lesa, 42% fosfatov, 80% žvepla, 62% svinca, 64% cinka, 55% bombaža. — Obdavčenje v Ameriki splošno ni visoko. Zvezna vlada vzame od 5000 dolarjev dohodkov družinskega očeta 50 dolarjev, torej eno stotinko; v posebnih slučajih je davek še nižji. Samci plačajo nekaj več, a se še zmeraj lahko prenese. Do 2500 dolarjev letnih dohodkov pri oženjenih in do 1000 dolarjev pri samcih pa sploh ni nobenega dohodninskega davka. — Vsak sedmi prebivalec v Zedinjenih državah je davkoplačevalec. Žensk, ki so lani napovedale samostojno premoženje, je bilo 170.000; je jih pa seveda veliko več. To je pri napovedi davkov v Ameriki še bolj običajno kot drugod, da se kaj zamolči. Od vseh grehov v Ameriki je najmanjši ta, če kdo davkarijo naplahta. — Lani so Amerikanci vpeljali za 4224 milijonov dolarjev blaga, izvozili ga pa za 4909 milijonov dolarjev, so torej za 685 milijonov več prodali kakor kupili. — Ker je v Zedinjenih državah 80—90 odstotkov vseh avtomobilov na svetu, je seveda Amerika prvi odjemavec za kavčuk. Monopol v trgovini kavčuka je imela doslej Anglija; da bi ta monopol zlomili, so napravili Amerikanci v

New Yorku posebno kavčukovo borzo in skušajo nakupiti svet v Vzhodni Indiji, da napravijo tam lastne kavčukove plantaže. Danes brazilski kavčuk nima nobenega pomena več, popolnoma ga je spodrinil oni, ki ga pridelujejo na plantažah.

Ogromna ladija. Največje ladja sveta so bile doslej nemške ladje *Imperator*, *Vaterland* in *Bismarck*, ki so imele 50.000, 56.000 in 59.6000 ton vsebine. Tona je 2.83 kubičnih metrov, torej skoraj tri kubične metre. Te ladje so morali po mirovnem sklepu oddati Nemci drugim, in vozijo sedaj pod drugimi imeni okoli. Sedaj pa gradijo Angleži novo ladjo velikanko, ki bo vsebovala polnih 60 tisoč ton. Kurili jo bodo s petrolejem. Tako kurjene ladje imenujemo motorne. Svetovna plovba je kurila leta 1913 še z 89 odstotki s premogom, sedaj pa samo še s 64.75 odstotki. Vseh trgovskih ladij na svetu je bilo leta 1914 za 42.5 milijonov ton, leta 1924 za 37.25 milijonov; motornih je bilo leta 1914 samo 2.75 milijonov ton, leta 1924 pa že 24 milijonov. Kakšna sprememba!

Nov aeroplan. Aeroplani so začeli igrati v narodnem gospodarstvu veliko vlogo; prevažajo pošto, popotnike, blago itd. Sedaj bodo zgradili Amerikanci aeroplan, ki bo imel trikrat toliko plinove vsebine kakor jo je imel nemški ZR III; 60 m bo daljši, prevažal bo do 100 popotnikov, iz Amerike v Evropo bo rabil samo dva dni. Imenoval se bo po družbi, ki ga gradi, »Grooyear Zeppelin I«.

Avtomobili v Italiji. Avtomobilstvo se v Italiji zelo hitro razvija, zlasti še v poljedelstvu. Leta 1905 je bilo v Italiji samo 68 km avtomobilnih prog, leta 1910 že 3135, leta 1920 skoraj 30.000 km, lani pa že 54.000 km. Pomislimo le, da so privozile železnice leta 1924 103 milijone poptonikov, avtomobili pa že 30 milijonov.

Hranilne vloge na Češkoslovaškem so se dvignile lani za 1 milijardo čeških kron.

Ruske železnice so bile v začetku boljše-viške vlade vsakomur proste, vozili so se okoli in nič plačevali. Sedaj je seveda vse drugače. S 1. februarjem so se spet podražile in sicer osebni promet za 10 odstotkov, blagovni tudi za 10, brzovozni blagovni pa za 5 odstotkov. Torej se tudi tukaj približuje Rusija predvojnim razmeram.

Poraba sladkorja. V gospodarskem letu 1924/25 je porabil vsak Nemec 22,5 kg sladkorja, Čeh 29 kg, Francoz 24, Anglež 41!, Holanec 31, Avstrijec 27, Oger 11, Poljak 10 itd. Za Jugoslavijo nimamo števil, a več kot 6 kg na leto povprečno ne pride na osebo. Smo torej sedemkrat bolj skromni kot Angleži.

V Rimu bodo ustanovili zavod za zunanjo trgovino, ki bo imel sledeče naloge: 1. dajal bo informacije o gospodarskem položaju v posameznih deželah; 2. opozarjal bo italijansko industrijo in italijansko kmetijstvo na nove prodajne pokrajine in na nove predmete prodaje v inozemskih deželah; 3. podpiral bo eksportne poskuse. Zavod bo podpirala država, dalje krogi industrije in poljedelstva. In pri nas?

Vodne sile v Jugoslaviji cenijo na 3 milijone in pol; Donava ima na našem ozemlju 879.000 konjskih sil, Drava 326.000, Sava 266.000, Drina 233.000, Drin 138.000. Izkoriščanih je pa doslej samo 160.000 sil, torej nekaj manj kot 5 odstotkov.

Zavarovalnih družb v Jugoslaviji je 30, 11 tujih in 19 domačih. Domače družbe so nabrale leta 1923 192 milijonov dinarjev premij, leta 1924 pa 240 milijonov. Plačila za škodo so znašala leta 1923 96 milijonov dinarjev, leta 1924 pa 112 milijonov. Leta 1923 je izkazalo 12 družb pet in pol milijonov dinarjev dobička, l. 1924 13 družb nekaj malega več.

Gradba ladij leta 1925. Znana tvrdka Lloyd v Londonu izdaja od meseca do meseca razne statistike, tičoe se svetovne plov-

be. Zadnja statistika nam govori, koliko novih ladij je prišlo v lanskem letu v promet. Bilo jih je 855, imele so pa 2.193.000 ton vsebine. V glavnem je razdelba tale: Velika Britanija in Irska (Angleška) 1.085.000 ton, Nemčija 406.000, Italija 142.000, Zedinjene države Severne Amerike 129.000, Holandija 79.000, Francija 76.000, Danska 73.000 in Japonska 56.000 ton. Sedaj pa pogledimo Nemčijo in Francijo! Dalje vidimo nekaj drugega: Med vojsko sta zgradili Japonska in Zedinjene države Severne Amerike velikansko število ladij, ker je konjunktura to zahtevala. Po vojski so prišle na svetovni trg spet stare države in se ta drugačna konjunktura dobro javlja v navedenih gornjih številkah.

Cenen računski stroj za seštevanje. Komu ni poznan šolski računski stroj s kroglicami? Vsak ga pozna. Malo pa je pri nas ljudi, ki bi verjeli, da je s tem strojem mogoče tudi na povsem lahek in hiter način seštevati največja števila z isto zanesljivostjo in preciznostjo kot z najdražjim in komplicirano sestavljenim računskim strojem.

Tak primitiven stroj je v Rusiji že davno in splošno v rabi in tudi v naših uradih se že mnogo vporablja. Pol ure časa zadostuje vsakomur, da se priuči s tem strojem računati. Nekoliko vaje in priročnosti zadošča, da seštevaš s tem strojem največja števila hitreje kot najboljši računar in si poleg tega prihraniš vsaj 75% duševnega dela.

Način seštevanja je sledeči: Prvi spodnji vrsti kroglic na stroju služita za desetinske ulomke, tretja za jednice itd., zgornja za milijone. Vse kroglice leže prvotno na levi strani stroja. Pri seštevanju čitaš posamezna števila, n. pr. 8,375.467,52 ter obenem premikaš določene kroglice na desno stran stroja. V slučaju, da pri tem v eni ali drugi vrsti na levi ni več zadosti kroglic, nadomestiš kroglice iz naslednje višje vrste s tem, da pritegneš iz zgornje vrste 1 kroglico, ki vredi

za 10 onih iz nižje vrste ter odbiješ odvišnji del s premikanjem kroglic na levo. Prostor ne dopušča, da bi navajali potrebne primere. Sicer je pa to nepotrebno, ker je tozadevno navodilo itak priloženo vsakemu stroju.

Stroj, ki ne stane niti 100 Din in se izdeluje v priročni ležeči obliki, bi brezdvomno mnogo koristil našim posojilničarjem, zlasti pa bi bil nenadomestljiv v posameznih združnih prodajalnah.

K. K.

Ogromna zapuščina. V Kaplandiji v Južni Afriki je umrl leta 1909 poljski žid Stern, ki je zapustil zapuščino v vrednosti 200 milijonov funtov. To je nekaj tako velikanskega, da si sploh predstavljati ne moremo. Kajti to je isto kot 55 milijard dinarjev ali trikratni

uvoz in izvoz vse jugoslovanske zunanje trgovine. Umevno je, da kaplanska vlada ni hotela pustiti tega ogromnega bogastva ven v svet, temveč je zapuščino prikrivala. Pa so le zvedeli zanjo in sorodniki iz Evrope so se začeli oglašati. Prišla je svetovna vojska, glasovi so utihnili; po vojski so se pa spet javili. V Lodžu na Poljskem so se vsi upravičeni dediči zbrali, bilo jih je 600. Zahtevali so vsak svoj delež in so poslali pooblaščenca v Južno Afriko, da jim pomaga do pravic. Mislili bi, da na vsakega malo pride, če jih je 600. A vseeno pride na vsakega še zmeraj več kot 90 milijonov dinarjev!! Kakšno ogromno premoženje je to!

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Šmartnem pri Litiji, r. z. z n. z., se bo vršil dne 28. februarja 1926, ob 1/3. uri popoldne v uradnih prostorih. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za leto 1925. 4. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Sorici, r. z. z n. z., se bo vršil dne 7. marca, ob 2. uri pop. v Sp. Sorici. 1. Odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Potrđitev računskega zaključka za leto 1925. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Elektro-strojne zadruge v Sorici, r. z. z o. z., se bo vršil dne 19. marca 1926, ob 2. uri pop. v Sp. Sorici št. 2. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo a) načelstva, b) nadzorstva. 3. Potrđitev rač. zaključka za leto 1925. 4. Slučajnosti.

19. redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Bučki, r. z. z n. z., se bo vršil dne 28. februarja 1926, ob 3. uri pop. v uradnem prostoru. 1. Čitanje revizijskega poročila. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za leto 1925. 4. Sprememba pravil. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Redni občni zbor Mlekarske nakupovalne in prodajalne zadruge v Predosljih, r. z. z o. z., se bo vršil dne 21. marca 1926, ob 3. uri pop. v prostorih Zadrúžne mlekarnice. 1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Odobritev rač. zaključka za leto 1925. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Volitev treh članov načelstva. 5. Volitev treh članov nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Škrlatih, r. z. z n. z., se bo vršil dne 7. marca 1926, ob pol 9. uri popoldne v prostorih bralnega društva. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1925. 3. Prememba pravil. 4. Volitev načelstva. 5. Volitev nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Živnorejske zveze za kamniški politični okraj v Kamniku, r. z. z o. z., se bo vršil dne 28. februarja 1926, ob 9. uri dop. v Zadrugi pri Krištofu, soba št. 3 v Kamniku. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobrenje računov za leto 1925. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Rovih, r. z. z n. z., se bo vršil dne 28. februarja 1926, ob 3. uri pop. v uradnih prostorih. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za leto 1925. 3. Volitev načelstva. 4. Prememba pravil. 5. Poročilo o reviziji. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Prihovi, r. z. z n. z., se bo vršil dne 19. marca 1926 po večernicah v uradnih prostorih. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za leto 1925. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Vavtvasih, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo dne 28. februarja 1926, ob 8. uri zjutraj v združni pisarni. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo a) načelstva, b) nadzorstva. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Odobritev rač. zaključka za leto 1925. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge v Gor. Straži, r. z. z o. z., se bo vršil v četrtek dne 25. februarja 1926, ob 14. uri pop. v združnih prostorih. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo a) načelstva, b) nadzorstva. 4. Odobritev račun. zaključka za leto 1925. 5. Sprememba pravil. 6. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 7. Slučajnosti.

Redni občni zbor Posojilnega društva za župnijo Sv. Ana v Slov. gor., r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo dne 14. marca 1926, ob pol 8. uri popoldne v združnih prostorih. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1925. 4. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Čevljarsko gospodarske zadruge na Dobračevi pri Zireh, r. z. z o. z., se bo vršil dne 7. marca 1926, ob 1. uri pop. v združni prostorih. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev računskega zaključka za leto 1925. 5. Čitane revizijskega poročila. 6. Volitev načelstva. 7. Volitev nadzorstva. 8. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Blokah, r. z. z n. z., se bo vršil dne 7. marca 1926, ob 3. uri pop. v uradnih prostorih pri Fari št. 22. 1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev rač. zaključka za leto 1925. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Poročilo o izvršeni reviziji. 7. Slučajnosti.

19. redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Vurbergu, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo dne 28. februarja 1926, ob treh popoldne v stari šoli v Vumbahu h. št. 2. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1925. 3. Poročilo o izvršeni reviziji. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

27. redni občni zbor Kmetijskega društva v Loškem potoku, r. z. z o. z., se bo vršil dne 19. marca 1926, ob 3. uri pop. v društveni dvorani na Hribu. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1925. 3. Volitev načelstva. 4. Volitev nadzorstva. 5. Odobrenje občnega zbora za leto 1924. 6. Poročilo o izvršeni reviziji. 7. Slučajnosti.

Redni občni zbor Mizarske zadruge v Št. Vidu nad Ljubljano, r. z. z n. z., se bo vršil dne 28. februarja 1926, ob 4. uri pop. v združni pisarni. 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za leto 1925. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Volitev a) načelstva. b) nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Nabavne in prodajne zadruge v Bohinjski Beli, r. z. z o. z., se bo vršil dne 28. februarja 1926, ob 3. uri popoldne v župnišču. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev bilance za leto 1925. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Revizijsko poročilo. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Št. Jerneju, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo dne 7. marca 1926, ob 15. uri v Društveni dvorani. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev računskega zaključka za leto 1925. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Prost razgovor.

Redni občni zbor Živinorejske in svinjerejske zadruge v Ambrusu, r. z. z o. z., se bo vršil dne 28. febr. 1926, ob 3. uri popoldne v uradni sobi hranilnice. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Odobritev še ne odobrenih računskih zaključkov za leto 1925. 4. Razdružitve. 5. Eventuelno volitev načelstva, nadzorstva in sprememba pravil.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Ambrusu, r. z. z n. z., se bo vršil dne 7. marca 1926, ob 3. uri popoldne v uradni sobi. 1. Poročilo načelstva in

nadzorstva. 2. Odobritev še ne odobrenih računskih zaključkov za leto 1925. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Sprememba pravil.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Izlakah, r. z. z n. z., se bo vršil dne 25. marca 1926, ob 3. uri pop. v uradnem prostoru. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za leto 1925. 3. Sprememba pravil. 4. Volitev a) načelstva. b) nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetško-delavske hranilnice in posojilnice na Teharjih, r. z. z n. z., se bo vršil dne 28. februarja po prvi sv. maši v hran. prostoru. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev rač. zaključka za leto 1925. 5. Potrditev oz. volitev dveh odbornikov izvoljenih tekom leta v smislu pravil v izpopolnitev načelstva in nadzorstva namesto dveh umrlih članov (Klinar, Jesenek). 6. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Stovenjčgradu, r. z. z n. z., se bo vršil v ponedeljek dne 28. februarja 1926 v uradnih prostorih. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za leto 1925. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijskega društva v Mošah, r. z. z o. z., se bo vršil dne 14. marca 1926 po jutranji sv. maši v društvenem domu v Smedniku. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1925. 3. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Sprememba pravil. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Št. Pavlu pri Preboldu, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo dne 28. februarja 1926, ob 3. uri popoldne v hranilničnem prostoru. 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za leto 1925. 4. Volitev načelstva. 5. Volitev nadzorstva. 6. Sprememba pravil. 7. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Trbojah, r. z. z o. z., se bo vršil dne 7. marca 1926, ob 10. uri popoldne v župnišču v Trbojah. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1925. 3. Volitev nadzorstva. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Zadružne tiskarne, r. z. z o. z. v Ljubljani, se bo vršil dne 15. marca 1926, ob 4. uri pop. v prostorih Zadružne zveze v Ljubljani. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za leto 1925. 3. Sklepanje o porabi čistega dobička. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Višnji gori, r. z. z n. z., se bo vršil dne 14. marca, ob 4. uri pop. v uradnih prostorih. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Odobritev rač. zaključka za leto 1925. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Slučajnosti.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Sv. Tomažu pri Ormožu, r. z. z o. z., obrestuje hranilne vloge po 5%.

Rokopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Narodnega Gospodarja“, Ljubljana, Zadružna zveza, izdajatelj: „Zadružna zveza“ v Ljubljani. — Odgovorni urednik: Anton Kralj, tajnik „Zadružne zveze“ v Ljubljani.